

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravitelstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

BRALNO DRUŠTVO
pri
Posamezniki listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 36.

V Mariboru, dne 5. septembra 1901.

Tečaj XXXV.

Mariborska okolica.

Nihče, kdor pozna razmere v mariborski okolici, si ne bo upal trditi, da slovenska zavednost v njej raste, ampak marsikdo bo nasprotno trdil, da nazaduje. Kranjski liberalni listje sicer trdijo, da se to dogaja vsled »štajerske sloge«, a v istini sloga na tem ni ni kriva, ampak nedelavnost mariborskih rodoljubov, a tuintam tudi zaspanost okolških rodoljubov.

Krivicu pa bi delali mariborskim rodoljubom, ako bi jih vse povprek krivili, da so krivi na nazadovanju narodne zavednosti v okolici. Posebno moramo izvesti društvo »Maribor«, ki se za vzbujanje narodne zavednosti v okolici res veliko trudi, a tudi vse one rodoljube in rodoljubkinje, ki ne zamudijo nobene narodne slavnosti v okolici, da bi ne povečali števila udeležencev tudi s svojo navzočnostjo.

Pa nekaj pogrešamo vsi, v okolici in v mestu stanujoči Slovenci. In to je delovanje vašega mariborskega političnega društva. Ono nima nobenih javnih zborovanj. In vendar bi bila politična zborovanja v mariborski okolici in sploh v dravski dolini prepotrebna. Na zborovanju političnih društev vsaj človek sme nekoliko prosto govoriti, na izletih bralnih in pevskih društev pa se je treba vedno bati prekoračenja dovoljenih mej. Posamezne osebe težko sklicujejo zborovanja, ker je zmeraj tvegano, ali drugomisleči zborovalci ne dobijo predsedstva v roke, pri zborovanju političnega društva je ta bojazen izključena. Nihče ne zahteva, da bi se morala

zborovanja prirediti najprej v najbližjih in že najbolj potujčenih krajih. Potegniti je treba krog okoli Maribora in ga zmeraj bolj zoževati. Če ne naenkrat, v par letih bi se gotovo začeli prikazovati sledovi takega delovanja.

Politično vodstvo mariborsko pa bi moralo tudi nekoliko paziti na občinske volitve po okolici. Dočim mariborski Nemci svojim nemškutarskim somišljenikom ob času volitev gredo na vse mogoče načine na roke, se pa naši rodoljubi k večjemu le z rodoljubnimi željami spominjajo svojih somišljenikov po deželi. Kjer se nič ne dela, ne more biti uspehov.

Skrajni čas je, da začnejo mariborski rodoljubi resneje buditi okolico. In v prvi vrsti naj koraka naše politično društvo. Valovi nemškega morja se razlivajo iz Maribora po okolici, treba jih je torej zajeziti.

XYZ.

Slovenska mladina.

Mi gremo naprej, mi gremo
naprej, mi mladi.

Zadnjo nedeljo je bila v Hajdini pri Ptujju prva večja slavnost, posvečena izrečno slovenski mladini. Naznanilo po časnikih, da se veselica priredi ravno na čast mladini, pokazalo je svojo privlačno moč. Trumoma so prihajali mladeniči in mladenke na slavnostni prostor, na vrt g. Mih. Gregoreca. A tudi stariši so bili v mnogobrojnem številu navzoči. In odlični gostje so nas počastili iz vseh sosednih krajev, posebno mnogo jih je bilo iz Ptujja. Celo mariborski Slovenci so

bili zastopani. Krasno je bilo gledati to množico ljudi, ki so se razvrstili po lepo zelenem vrtu ter si poiskali ugodnega prostora, da lahko vidijo na oder, kjer so se imele vršiti točke dnevnega sporeda. In tolažljiv je bil pogled na to množico ljudstva za vsako rodoljubno srce, kajti Hajdina leži tik nemškutarskega Ptujja.

Marljiv odbornik bralnega društva je pozdravil v gladkem nagovoru vse navzoče. Na to je mladenič Županič izborno predaval Gomilšekovo pesem: »Slovenskim mladeničem!«

Kot tretja točka na sporedu je bil slavnostni govor, katerega je govoril g. prefekt Korošec iz Maribora. Govornik je omenjal veselo gibanje, ki se je v zadnjem času začelo med slovenskimi mladeniči na Spodnjem Štajerskem. Naši mladeniči so se začeli zavdati svoje visoke naloge, ki jih čaka v bodočnosti. Postalni bodo močje in v njih rokah bo ležal blagor celih družin, občin, okrajev, da cele naše domovine. Slovenski rodoljubi se veselijo tega gibanja in s ponosom zrejo na vrlo mladino. S posebnim zadovoljstvom pa še mora napolniti srce vsakega rodoljuba, da se vzbujajo tudi mladeniči v Hajdini, ki je tako blizu Ptujja. Smoter mladeniškega gibanja je, da se po njem vzgojijo krščansko pošteno in značajni, narodno-samozavedni in ponosni ter za svoj bodoči stan visoko izobraženi mladeniči. Ko jih je govornik vnel za narodni ponos in narodno samozavest, kazal je mladeničem na mesto Ptuj. To mesto je bilo nekdanje slovensko. Še leta 1848 so bile v mestni žup-

Listek.

Maščevanje.

Spisal Ivan V.—uk.

II.

V neki prijazni vasi živel sta od mladih nog Tomaž Puška in Ferdinand Podlipnik. Stariši Tomaževi so bili premožni ter so tudi svojega edince preveč razvajali. Vse, kar si je trdovratni otrok vtepel v glavo, se je moralo zgoditi. In stariši so mu tudi vse dovolili, njim ni bilo veliko zato, da bi mu blažili srce, temveč le, da je Tomažek dobil vse, kar je želel. Mati je čestokrat dejala k svojemu možu: »Edini otrok je, zakaj bi mu ne privoščila, kar mu požel srce, in toliko še bo tudi dobil, da ne bo pomanjkanja trpel.« Njen mož ji je včasih kaj ugovarjal, pa žena mu je kmalu zavrnila z ostro besedo in tako je moral molčati in to tembolj, ker je ona hlače nosila. Le enkrat ji je povedal prerovalne besede: »Ko bo postal močnejši, te bo še pretepal ter te preklinjal.« Resnico teh besed je kmalu sprevidela. Mož je legel radi prehlajenja k večnemu počitku in tako je gospodarila mati sama s svojim razuzdancem, kateri je potreboval vedno več denarja. Ko je enkrat prišel pijan domov in ga je mati nekoliko oštela, vdaril jo je 18 letni sinček po

glavi. Dasiravno vdarec ni bil močan, umrla je vendar od žalosti še tisto leto. Od sedaj ni bilo nedelje ni tepeža, kjer ni bilo Tomaža zraven. Ker se ga drugače niso mogli rešiti, potisnili so ga k vojakom.

Vse drugače pa je bilo pri Podlipnikovi. Svojih troje otrok vzgojevali so v krščanskem duhu. Posebno mati jim je z lepimi povestmi in pripovedkami blažila srce in duha. Ferdinand kot najmlajši, je bil določen za gospodarja. Njegovi stariši niso bili bogati, pa tudi ubožnosti ni bilo najti pri njih. Vse je bilo v najlepšem redu, vsaka reč na svojem prostoru. Sosedje, ki so se izogibali Tomaževih starišev, občevali so radi s Ferdinandovimi. Tako je rasel Ferdinand v strahu božjem do onega časa, ko je bil vzet k vojakom.

Naključje je naneslo, da sta prišla oba mladeniča pod jedno povelje. Tomaž se je Ferdinandu že doma prilizoval, pa on ni hotel z njim sklepati nobenega prijateljstva. Pa sila kola lomi, pravi pregovor. Ko se je možila Ferdinandova sestra, moral ji je oče izplačati obljubljeno doto. Njegov starejši brat se je že poprej oženil v bližnjo vas in tudi te dote še ni popolnoma izplačal, zato je moral Ferdinand večkrat pomanjkanje trpeti.

Ker se mu je začel Tomaž zopet približevati ter mu podaril sedaj to sedaj ono reč,

in ker se je pri vojakihi lepo in dobro obnašal, sklenil je z njim prijateljstvo.

Drugo leto vojaške službe umrjeta Ferdinandu na naglem oče in mati in on je bil poklican domov, da je prevzel posestvo. Pridno je delal ter kmalo izplačal še ostalo doto, potem pa si začel iskati družico. Na bogastvo ni gledal. »Pobožno srce in pridne roke«, si je mislil, »je največji zaklad na svetu.« Deklico s temi lastnostmi našel je v sosednji vasi, katera se je še tudi odlikovala z izvanredno lepoto. Je bila še premlada, so sklenili njeni stariši, da še počaka jedno leto. Dolgo so tekli dnevi, tedni in meseci za mlada, ljubeča srca, ki sta že hrepenela po vedni združitvi.

Ljubezen, katera se je razvijala med Ferdinandom in Reziko, se ne da popisati. To le zna oni, kateri je v sladki nedolžni ljubezni preživel leta presrečne mladosti. Le oni je poskušal vso gorje in čutil srčno bol, ako ga je nemila osoda odtrgala od ljubečega srca, ter mu preprečila vse tako skrbno načrtane namene. O blagi spomini brezskrbne prve ljubezni, kako ste krasni! Z britko žalostjo v srcu se spominjam onega veselega časa, ko sem se hodil ob strani svoje predrage zaročnice ter občudoval njeno krasoto in poslušal zvonki njeni glas. Pa nemila osoda odtrgala me je od tako ljubljene